

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXI.

V Ljubljani 1. listopada 1878.

List 44.

Praznik vsih Svetnikov.

(Dalje.)

Če premislimo velikost večnega blaženstva: to se kakor dim pozgubijo pokorila sv. Simeona Stilita; kakor prah razkadí se terdi post sv. Romualda. Siromaštvo sv. Frančiška, terpljenje, zančevanje in preganjanje vseh blagih služabnikov mogočnega Gospodarja, — to je podobno šibici, katero si drobni pastirček vreže z namenom, da bi strahoval vesoljni široki svet! „Boga bomo gledali, kakor je“ — pravi sv. Janez apostelj.

Tako smemo pričakovati, da bomo tudi mi zasidli po Kristusu pripravljene nam prebivališa. On je šel prvi; za Njim množina njegovih naslednikov. Mi imamo isti namen. Pač velika čast za nas!

Mefibošet, ki je Davida rešil smerti, bil je od kralja večkrat povabljen za mizo. Ali čast, ki jo je David skazoval svojemu rešitelju, ni segala dalje. Brez priméroveči je pa slava, s katero najviši Kralj preslavlja svoje zveste službenike. O tih govori Zveličar, „da se bo opasal in jih bo posadil za mizo ter bo pristopil in jim stregel“ (Luk. 12, 37.) Moreš li si misliti veči čast. Gospod govori sicer v podobi; resničnost sama pa je neizmérno veči od podobe.

Do časa, ko je Zveličar obhajal svoj vnebohod, bile so vrata nebeške zaperte. Pravične duše starega zaveta, ktere so si zaslužile delež večnega plačila v veri in upanji na prihodnjega Odrešenika, niso mogle hitro po smerti priti do gledanja božjega obličja. Morale so ostati v posebnem kraju, ki ga zovemo predpekeli starih očakov. Še le z vnebohodom Kristusovim odpadle so verige in se odklenile vrata, skozi ktere pridemo v stanovanja od Kristusa nam pripravljene.

Naš Zveličar ni le samo odperl nam vrata v nebeško kraljestvo, šel je s svojimi učenci prej na Oljsko goro. Tam je pokazal učencem in vsem nam pot, na katero se moramo podati; zaznamujal je kraj, kamor moramo iti, predno želimo priti do svojega namena. Moramo deržati se pravil, ki nam jih sam predpisuje v evangeliju. Še le pod tem pogojem bomo svoj ték srečno dokončali.

Kakovi pa so to pogoji? Čujmo, kaj pravi Gospod. Mladeneč želi zvedeti dotično pogodbo. Zato vpraša Zveličarja: „Magister bone! quid boni faciam, ut habeam vitam aeternam?“ (Dobri Učenik, kaj naj dobrega delam, da dosežem večno življenje?) Ali kako na kratko mu odgovori Gospod: „Si vis ad vitam ingredi, serva mandata.“ (Mat. 19, 16. s.) Ako hočeš v življenje, spolnuj zapoved.

„Spolnuj zapovedi“ — v tem zapopadeno je vse, kar Bog hoče, da naj storimo ali opustimo. Tukaj so pravila, kterih se moramo deržati; tukaj so dolžnosti, ki jih človek ima do Boga, do bližnjega in do samega sebe. To je tista pogodba, ki jo je Bog sklenil z verniki. Penujam ti nebo — govori on — ali pod tem pogojem, da ravnaj po moji volji. Hočeš li me poslušati in vbogati, odperlo ti je nebo; nečeš li, vekomaj so ti zaperte vrata neizrekijivega blaženstva.

To neogibno potrebno spolnovanje Božjih zapovedi zahteva pa delo in trud. Kajti naša vedno k hudemu nagnjena narava, hudi duh in svet — vse to dela nam ovire, vse to odvrča nas od spolnovanja Božje volje. S temi sovražniki ne sme kristjan nikdar mira sklepati, še nanj pa skleniti: temuž vojkovati se mora zoper nje do smerti. To je občna dolžnost vsakega kristjana, ki želi zasesti svoj sedež v nebesih.

Brez vojskovanja ni mogoče spolnovati zapovedi. Priča nam to Marija, Jeremija, Janez Kerstnik — svetniki, ki so mlade leta posvetili Bogu s terpljenjem, s čednostjo; pričajo zavoljo Kristusa od Heroda pomorjeni otroci, sv. Bernardin, sv. Stanislav, sv. Neža, sv. Emerencijana; svetniki, ki so z modrostjo razsvetljevali Cerkev Božjo, kakor Avguštin, Tomaž Akvinski...; svetniki pušavniki, kakor Pavel, Anton...; svetniki, kteri so v zakanu ohranili devištvo, o. pr. cesar Henrik in soproga mu Kunigunda...; svetniki, oznanujoči nezabožcem sveti nauk: Ksaverij, Vincencij Fererji...; svetniki mučenci, Štefan, Lorenc i. d.; svetniki, ki so silne bolečine prenašali z veliko poterpežljivostjo: Peter Alkantarski, Terezija, ... in mnogi drugi. Vsi nam spridujejo resnico, da človek ne more in ne sme biti brez vojskovanja. Vsi so terpeli za Božjo in lastno slavo, za Božjo čast in za svoje zveličanje. Pogled proti nebesom dajal jim je novo moč in novo serčnost.

(Konec sledi.)

Izgleđi bogoljubnih otrok iz vsih časov kersianstva.

12. Bernard Overberg.

Navadno ljudje menijo, da je treba veliko denarja in prav dobre glave vsakemu, kteri hoče kaj več biti in zdatno delovati za občni blagor človeški. Vendar to ni vselej res. Zgodovina nam kaže obilno slavnih móž, ki so bili od revnega stanú, ubožnih staršev, pa so dospeli do visoke stopinje časti v očitnem življenji, ter so mnogo mnogo koristili; kaže nam precejšno število vzvišenih značajev, ki sicer niso imeli jako veliko zmožnosti

za učenje, pa imeli so dobro serce ter so s pridnostjo in molitvijo nadomestovali, kar jim se je po naravi pogrešalo.

Med take se ima prištevati č. g. Bernard Overberg, slavni učitelj in odgojitelj ter vneti duhoven, ki je bil v mladih letih bliščeč izgled vsim učencem, v moški dobi pa vsim učiteljem in odgojiteljem. Le-tim so ga že mnogoverstne knjige gorko priporočevale v posnemo; a potrebno se mi zdi, da ga tu priporočimo še — šolski mladini.

Bernard je bil rojen na Nemškem 1. maja l. 1754. Starši njegovi niso bili premožni, a bili so pošteni in pobožni. Oče njegov so imeli malo kupčijo z nogovitami, robci, trakovi, ki so jih prodajali po sejnih, pa tudi od hiše do hiše. Popotovaje tako od kraja do kraja so med potoma naj rajši molili. In ko pozneje zarad hude bolečine v nogi niso mogli več hoditi po kupčiji, so skor ves čas molili in si z molitvijo hude bolečine lajšali. Kadar jim po noči ni bilo mogoče spati, premišljevali so terpljenje Kristusovo.

Bernardek je tedaj pri svojih starših slišal in videl le samo spodbudne reči. Vendar so imeli z njim težak križ, ker je bil za učenje tako slab in počasen. Do petega leta se še hoditi ni navadil. In ko se je toliko na noge spravil, da je začel hoditi v šolo, mu branje nikakor ni šlo v glavo. Osem abecednikov je porabil, pa še mu prav ni šlo.

Ko je bil 9 let star, so v njegovem rojstnem kraju umerli gospod župnik. Pobožni starši dečkovi so zelo žalovali za dobrim gospodom. Tako hudo jim je bilo za nje, da se več časa skor družega niso pogovarjali, kakor o ranjcem duhovnu, kako so bili goreči, koliko dobrega so storili itd. Rekli so, da hočejo prav lepo moliti, da bi spet tacega gospoda dobili.

Bernardek je vse to slišal in zelo mu je šlo k sercu. Mislil si je: „Gospod duhovnik — to so pa vendar le imeniten mož; jaz bi hotel tudi duhoven biti“.

Neki dan potem so bile v cerkvi še bilje za ranjcega gospoda. Naš Bernardek je bil ravno na polji in je poslušal merliško zvonjenje, ki se v daljavi še otožniše sliši, posebno ko velja komu, ki smo ga poznati in radi imeli. Tako ga v serce gine, da se mu prav milo stori ter še živješe se mu ponovi želja do duhovskega stanú. Začne moliti in molitev sklene z besedami: „Ljubi Bog, če storiš, da se bom mogel dobro učiti, hočem postati tudi jaz duhoven“.

Bog mu je uslišal prošnjo. V šestih mescih se je naučil tako lepo in gladko brati, da so ga gospod učitelj odbrali, naj še druge otroke v branji uči. Tudi v Beršanskem nauku mu je šlo dosti dobro. Pri prvem sv. obhajilu je ponovil obljubo, da pojde v duhovski stan. Toda, kdo bode plačeval zanj? Starši, kakor vam je že znano, so bili ubožni; zato se jim svoje serčne želje že razodeti ni upal, mislé, da mu je gotovo ne bodo spoznali, ker je že nekaj slišal, da so ga odmenili za očetov stan — za kupčijo.

Bil je že 15 let star, pa še zmiraj za pastirja. Nekega dne žene kakor po navadi živino na pašo. Pri-serčno moli in prosi presv. Mater Marijo in druge svet-nike, naj bi Bog na njihovo priprošnjo dal staršem tako misel, da bi ga dali „na duhovsko“ se učiti. Tudi to prošnjo Bog usliši.

Se tisti večer, ko prižene domú, ga vprašajo starši: „Bernard, ali bi ne hodil rajši v šolo, kakor da bi bil kupec?“ — Ko bi vi bili vidili blagega dečka, kako je bil vesel njegov obraz takrat, ko je smel naravnost povedati, kar je že toliko časa tako težko skrival: edine želje biti duhoven, in kako je že molil!

Starši spoznajo v tem voljo Božjo in nemudoma

gredo prosit nekega duhovna, naj bi ga saj toliko podučili, da bi mogel iti v latinske šole.

Naj je bilo vreme še tako slabo in pot še tako gerda, vsak dan je šel celo uro daleč k dobremu go-spodu in še več se je večidel skušal navaditi, kakor so mu naložili. Tudi po potu je bil ves v nauk zamišljen, da še večkrat ni videl ljudi, kateri so ga srečevali in jih ni pozdravljali. Kmetje so mu to na slabo obračali in djali: „Tako je neumen, da še pet ne zna šteti“.

Doma je bila pa zopet težava. Dan se je skrajšal, naj več bi se bil lahko naučil zvečer pri luči. Pa mati večkrat niso imeli denarja, da bi bili kupili olja za sve-tilnico. Kaj je bilo storiti? Mati so prižgali tersko in pri terščenju berljavki se je dobri dečko učil, pri njej celó naloge pisal. Včasih se je še pred ognjišče vlegel s knjigo v roki, da je dobil nekoliko luči in gorkote.

Vendar vkljub vsem težavam in zaprekam ni zgubil poguma in serčnosti; še le prav vesel je bil.

Posebno veselje je imel do nedolžnih živalic. Bel golobček mu je bil preljubeznjiv tovariš. Priletel mu je vsak dan, ko je šel od nauka domú, že na pol pota na-proti, ter ga je pričakoval na deržaji nekega mostú. Ko je do tje prišel, se mu je vsedel na ramo in se mu je dal tako prinesiti domú.

Enako je svojo blagoserčnost s tem razodeval, da je cvetlice tako rad imel, posebno marjetice in vertnice. Zeló mu je bilo žal, da so mati ves vert porabili za potrebno kuhinjsko zelenjavo in da mu niso hoteli no-bene gredice prepustiti samo za cvetlice, čeravno jih je večkrat lepo prosil.

Prišel je pa čas, da mu je bilo iti v latinske šole. Mnogokrat je že slišal govoriti, da profesorji latinskih šol so ostri gospodje; vendar to ga ni begalo. Kadar ga je kdo s tem strašil, je rekel: „Nič ne dé, da le svoj namen dosežem“.

Bernard ni bil kakor nekteri, ki se jokajo, kadar je treba iti v šolo, marveč je šel z velikim veseljem. Od kraja, se vé da, mu je bila kaj terda; pri prvi mesečni poskušnji je dobil predzadnje mesto, pa je v svoji pohlevnosti še menil, da je zaslužil zadnjega. Ob koncu šolskega leta je bil že med prvimi in naj bolj-šimi učenci.

Pa se je tudi učil, da je bilo kaj! Da bi zjutraj prav zgodaj vstajal, si je v spavnici napravil zvonček, ga je privezal za dolgo nit, ktera je ob zidu visela; ter naprosil nekega delavca, ki je vsako jutro prav za rano na delo hodil, naj bi vselej memo gredé za motoz po-tegnil in ga tako zbudil. Razposajeni učenci so včasih prišli zvonit in ga dražiti, pa se za tako nagajanje ni zmenil. Kadar se je sprehajal, je vselej seboj imel kako šolsko knjigo, ali druge spise, ki so jih učitelji pripo-ročevali.

Tako je dosegel namen, po katerem je ves čas serčno hrepenel, če tudi ni imel bogastva ne sijajnih zmožnost. Že so položili škof roke nanj, že so ga za mašnika po-svetili. Kje bo neki nova maša, in kako bo? To vpra-šanje večkrat dela novomašnikom velike skerbi; pri Bernardu je bilo prav na kratko pa gniljivo rešeno. Njegov stric ga je pregovoril, da je opravil pervikrat sv. daritev pri njem, sicer v domači farni cerkvi, pa ne v domači vasi. Ker je pa še le zadnji večer pred od-ločenim dnevom došel k svojemu sorodniku, ni utegnil obiskati svojih staršev, ki so bivali v bolj oddaljeni vasi. Stric pošlje kar svoje hlapce staršem in nekterim so-rodnikom povedat, da želi, naj pridejo drugi dan v cer-kev in nič ne sporoči, da bo imel novo mašo Overberg, ki ga od dne njegovega posvečenja niso več vidili. Ko so bili vsi zbrani v cerkvi, glej, kar pride novomašnik v mašni obleki iz zakristije in začne maševati. Koliko

veselje je bilo to za dobro mater, si lahko sami mislite; tudi sorodniki so bili do solz ginjeni.

Umerl je l. 1826. Bil je ves čas blagi prijatelj šole in šolske mladine ter več lét izgledno katoliški učitelj monastirske ljudske šole: v življenji sploh spoštovan, po smerti mnogo objokovan. Njegov blagi spomin naj tudi vas oživlja in spodbuda k pridnosti in pobožnosti!

Pobožnost za mertve.

(Pastirski list milostnega g. kardinala in nadškofa iz Rouen-a na Francoskem.)

(Konec.)

Protestantje sami, ki nam oporekajo in tajijo pobožnost za mertve, morali bi spise svojih prednikov, in med njimi naj učenejših, ki so: Mosheim¹⁾, Isaac Beausobre²⁾, Jeremija Thaylor Thorndicke³⁾, kakor tudi „die Apologie der Augsburger Confession“⁴⁾ dobro pregledati. Našli bi ondi priznanje, da vera v vice in molitve za mertve imajo svoje korenine ali začetek v keršanskih ustmenih izročilih, ktere (izročila) sežejo v apostolske čase.

Drug dokaz te resnice so naj starejše liturgije (cerkvene molitve in opravila) kristjanov. Liturgija pred 400 leti od katoliške Cerkve ločenih cerkvá, kakor tudi liturgija razkolniških Gerkov, obe ste obdržale službo za molitev za mertve. Ako bi to bila kaka nova in napačna vpeljava v rimski cerkvi, odpadle cerkve bi jo bile gotovo kot tako zaznamovale in se pač varovale, da bi je ne posnemale.

V tej zadevi tedaj je bila vedno enoglasnost. Tridenški zbor torej ni nič novega učil, ko je zaverigel novoverce šestnajstega stoletja, ki so namerjali zatreti vero v vice in molitev za mertve. Te-le so določila, ki obsegajo za nas versko resnico: „Kdor bi terdil, da sta, po zadobljeni gnadi opravičenja, dolg in večna kazen tako zbrisana grešniku, da mu ne ostane nobena časna kazen, ktero bi moral ali na tem svetu ali pa na unem v vicah terpeti, preden gre v nebeško kraljestvo, naj je izobčen.“⁵⁾ — „Kdor bi rekel, da daritev sv. maše ni spravna daritev, da se ne sme opravljati za žive in mertve, ne za grehe, za kazni, za zadostovanje in druge potrebe, naj je izobčen.“⁶⁾

To je, preljubi moji, vera sv. Ceeke; in to je za pravovernega kristjana dovolj. Vendar pa je nam dovoljeno, da si oskerbimo prepričanje o resnici naše vere; sv. Pavel nas opominja k temu, ko pravi, da mora biti: „Vaša služba po pameti“.⁷⁾ Prašam torej, je li kaka

¹⁾ Mosheim (protestant) priznava, da vera v vice je bila očitna že od drugzega stoletja in prav kmalo po aposteljnih.

²⁾ Isaac Beausobre, sloveč kalvinist, pravi, da potreba očiščevanja, preden je mogoče v nebesa iti, ni zoper pamet, da se vjema s sv. pismom, in da to so učili večji del vsi cerkveni učeniki.

³⁾ Thorndicke, protestanšk bogoslovec, pravi, da cerkvena navada za mertve pri sv. maši moliti je tako splošna in tako stara, da ne more goljufije imeti za podlago; ali ko bi bila goljufija, bi morala imeti ravno tisti začetek, kakor keršanstvo. (Povzeto iz nekih bukev z naslovom: Just weights and measures, 16. pogl.)

⁴⁾ V (protestanški) „Apologie“ je rečeno: „Vemo, da so predniki govorili o priprošnjah za mertve, in mi jih tudi več ne prepovedujemo.“

⁵⁾ 6. Seja, 30. kanon.

⁶⁾ 22. Seja, 3. kanon.

⁷⁾ Rimlj. 12, 1.

verska resnica, ki bi se na pamet dala ložej dokazati, kakor ravno vera od vic?

Pravica božja se ne zastara; treba ji je zadostiti, preden nam je pripušeno iti vživat plačilo izvoljenih. Jezus Kristus je s svojo daritvijo naš dolg zbrisal, in nas odrešil večnega pogubljenja; pustil pa je nam časne nasledke za grehe, in nam ni odvzel časnih kazni, s kterimi zamoremo omenjene nasledke poravnati. Tako je bil Adam, kteremu je Bog greh odpustil, z vsemi svojimi potomci obsojen podvreči se časnim kaznim; tako je bil Mojzes zavoljo tega, ker je nad Božjo vsegamogočnostjo dvomil, tudi še po že odpušenem grehu kaznovan, da ni šel v obljubljeni deželo; enako se je tudi David, kteremu je Bog greh odpustil, moral pokoriti ves čas svojega življenja, smert njegovega sina, ki je bil sad njegovega prešeštovanja, kakor tudi puntanje in smert Absalonova, so bile njegove kazni.

Da morajo vice biti, spričuje razum pravice Božje tudi bistvo večnega izveličanja, ki obstoji v posestvu, gledanji in vživanji Boga samega, ki je naj večje dobro, kar si misliti zamoremo. Bistvo božje je: svetost in čistost. Da se z njim sklenemo, moramo biti čisti po besedah sv. pisma, ki pravi: „Nič omadežanega ne pojde v nebeško kraljesto.“¹⁾ Ako greste, omadežani še, iz tega sveta, ne morete iti v nebesa, dokler niste popolnoma čisti. Bolno oko ne more prensati dnevne svitlobe; svitloba, ki razveseljuje zdravo in čisto oko, rani bolno oko in ga sili zamižati. Enako bi tudi še omadežana duša občutila silno veliko bolečino, ako bi neočiščena še, prišla v dotiko s svitlobo, ki sije iz božjega obličja; ona bi se, ako bi bilo v njeni moči, hitro proč obernila, in tema bi bila za-njo polajšanje tako dolgo, dokler bi se, popolnoma svojih madežev očiščena, ne občutila zmožno sprejeti nebeško svitlobo in biti od nje prešinjena.

Tej potrebi pridejo dušam, zapustivšim svet, vice v pomoč; zavoljo tega imenuje Tertulijan, govoreč od terpljenja duš v vicah, to terpljenje: Terpljenje usmiljenja; tormenta misericordiae.

II.

Terpljenje duš v vicah in pripomočki, s kterimi je mogoče njim pomagati.

V čem obstoji terpljenje duš v vicah? Duše gredo iz tega sveta z vsim, kar je njim lastnega, to je, one obdržijo spomin, domišljijo, želje, kterih na svetu ne morejo več spolniti: odtod njih dušna lakota, ki se ne dá utolažiti, in žeja, ktere nobena reč ni zmožna ugasiti. Preljubi moji! vi veste, da kako posebno nagnjenje ali ljubezen do kake reči s tim še ne zgine, da se reč, po kteri hrepeni, odstrani, temuč se še le vznemiri v svoji zapušenosti; in kdo ne vé kako močna da je in kako dolgo terpi? Koliko muk in terpljenja ne napravlja strast ljubezni, ali strast po denarju, mogočnosti in časti! To je v resnici nekaj razjedajoč ogenj.

Te duše kar naenkrat rade ali nerade zapustivši svet ne morejo več nazaj, ne ga več vživati, hrepenijo po Bogu, ki jih k sebi vleče: one se proti njemu dvigujejo in se na vso moč prizadevajo, z njim se skleniti, zakaj one vedo, da v njem bodo našle mir, pokoj, večno luč in srečo. To združenje z Bogom pa zdaj še ni mogoče: madeži njih pozemeljskega življenja temu nasprotujejo. One zopet padejo ali se povernejo v svojo strahovito praznoto in zapušenost, kjer terpijo dvojne muke, da ne morejo ne v višavi ne v nižavi, ne v nebesih ne na zemlji svojih serčnih želj spolniti, ne se z Bogom zediniti. One zdihujejo in kopernijo v teh gorečih željah,

¹⁾ Skr. raz. 21, 27.

kterim se pridruži še nezapopadljivi ogenj neskončne pravice božje, ki jih čisti kakor zlato v ognjeni peči, ki jih spreminja kakor grudo, ktera se ima v ognjeni peči spremeniti v kristal ali čisto steklo, od ktereга solnčni žarki odsevajo. Bolj si ne moremo pred oči staviti, kaj in koliko da duše v vicah terpijo, kakor ako se spominjamo molitve, ktero cerkev pri sv. maši za verne duše v vicah moli; mašnik namreč prosi Gospoda v imenu sv. Cerkve, naj bi njim dal kraj hladú, luči in mirú. Mi bi ne prosili dušam v vicah kraja hladú, ako bi one ne bile rop vročine, ki stori, da terpijo, da jih peče; mi bi njim ne prosili luči in mirú, ako bi one to dvojno živale. Odtod se mora sklepati, da so verne duše v vicah oropane hladú, luči in mirú, da so v nekem stanu nemirú, terpljenja, stiske in teme.

Vse to sledi iz besed sv. Cerkve, in to je tudi splošno mnenje vsih ljudstev. Odtod se torej ni čuditi, da florenški cerkveni zbor pravi, da se terpljenje ognja v vicah šteje med naj hujše muke. Sv. Avguštin je pisal pred 2500 lét poprej, da je ta ogenj hujši kakor vse terpljenje, ki se zamore na tem svetu terpeti. Častitljivi Reda, sv. Cezar Arlski in cerkveni Očetje ravno v tem pomenu govorijo. Sv. Tomaž odločno terdi, da naj manjši bolečina v vicah preseže naj večje terpljenje, ki se zamore na tem svetu terpeti.

Razun teh bolečin tudi duše v vicah nimajo pripomočkov in tolažbe, ki nam tukaj na zemlji bivajočim še dohajajo iz ss. zakramentov, razveseljevanj od strani naših prijatlov, raztresenosti vsled raznih posvetnih opravil, sosebno pa še iz spanja, tega sladkega počitka, ktereга je Bog podelil nesrečnim terpinom na zemlji. V vicah se ne spreminjata več noč in dan, ampak ondi je vedna, zadahnujoča noč, brez počitka. . . . V teh breznih zdihujejo rodovi, ki so bili pred nami na svetu. Oh! ako bi se mogle te brezna pred nami odpreti, spoznali bi ondi svojih predtedov, staršev, bratov, prijatlov, dobrotnikov. Kdo bi ne bil do serca ginjen pri takem pogledu? Vse te duše k nam kličejo za pomoč. Kako si je mogoče razlagati vnemarnost, lahkomišljenost, nehvaležnosti, ki odvrtaajo od njih naše misli, našo pomoč. Slehern se peča s svojimi opravili, svet léta za minljivim posvetnim veseljem, kakor bi nam naši bratje, ki so umerli, nič več mar ne bili, kakor bi sploh oni za nas nič ne bili, enako luči, ki vgasne. Res je sicer smert raztergala vezí mesa in kervi; vezí ljubezni pa ni mogla končati. Ako bi ta ločitev morala biti popolnoma, večna, mi bi bili preveč nesrečni; toda temu ni tako, božje usmiljenje tega ni hotlo.

Cerkev uči, da živi zamorejo in tudi morajo umerlim pomagati. Ta zapoved je nasledek verake resnice od občestva svetnikov, nasledek naše medsebojne zveze v Adamu, in v Jezusu Kristusu. V sedanjem življenji molimo eden za drugega: Bog nas k temu opominja in daje tudi moč in vspéh naši molitvi. Koliko bolnikov je Kristus ozdravil ravno na priprošnje njih prijatlov! Vstajenje Lazarjevo — se li ni bilo to zgodilo po priprošnji njegovih sester? Torej, ker smert ne razruši in ne vniči vezí ljubezni med živimi kristjani in med v gnadi božji umerlimi, je razvidno, da je molitev za té ravno tako natorna reč in tudi izdatna, koristna in veljavna, kakor je molitev za kristjane, ki so še na zemlji. Tudi Cerkev nas večji del skorej v vsih svojih obredih vabi za umerle moliti. Vsi posamezni deli vsakdanjih duhovskih molitev, brevirja, ktereга morajo duhovni vsak dan moliti, se končajo s kratko molitvico v pomoč dušam v vicah: „Fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace.“ Tako se razprostira med nami čudovita celota vojskovavne, terpeče in zmagovavne Cerkve. Njeni udje na zemlji so kakor na bojiščih, kjer se bojujejo za dobro proti hudemu. V tem boju kličejo na

pomoč svoje brate, ki so že zmagali in so že v nebesih. Oni prosijo ob enem tudi za tiste, ki so že sicer zunaj bojišča in s Bogom spravljeni, vendar pa še niso zamogli priti uživat večnega veselja. Izveličani pričakujejo duš iz vic in molijo za-nje in za nas. Tako se med seboj združujejo z živo in delavno ljubeznijo in molitvijo vsi deli tega velikanskega duhovnega telesa ali občestva svetnikov, namreč: pravoverni kristjani na zemlji, duše v vicah, in svetniki v nebesih, ki so vsi v Adamu vatvarjeni, v Jezusu Kristusu pa povzdignjeni, odkupljeni, prerojeni in odrešeni, ki se še vedno dan za dnem na skrivnosten način na altarcu daruje, od koder vsim dohaja duhovno življenje in izveličanje. Preljubi moji bratje, li zamorete tako velik čudež zapopasti, ali si morete kaj enacega misliti, ki bi bilo božjemu neskončnemu veličastvu bolj dostojno, kakor tudi človeka bolj vredna in potrebna njegovega serca bolj primerno in bi njegovim vzvišenim mislim pa željam bolj vstrežalo?

To so, preljubi moji! tolažilne verske resnice, ktere najdemo v sveti katoliški Cerkvi mi, ki smo toliko srečni, da smo njeni otroci, ktero so pa, da se Bogu usmili, nekteri izmed naših bratov zavergli s tim, da so se od nje ločili. Kako so vendar v resnici milovanja vredni! Kakošno neizrekljivo žalost občutijo taki, ki vidijo svojega prijatla umirati, mu zadnji pot v roke segajo, pa morajo sami pri sebi reči: Zdaj ni nobene zveze več med nami in med njim, mi ne moremo nič več za-nj storiti! Kako vse bolj tolažljivo je pa za pravovernega kristjana, kteremu njegovi dragi v Gospodu umerli prijatli, starši ne ostanejo le samo v spominu, temuč se veliko več tudi s tim tolaži, da zamore za-nje moliti, dobrote skazovati in na pomoč priti onim, ktere ljubi. Kolikrat smo ob kakem pastirskem obiskovanju na deželi, med tem ko je vesela množica iz cerkve hitela, vsi ginjeni vidili, kako je kaka vsa v žalost vtopljená žena pri križu nad grobom svojega prehitro umerlega moža ali otroka kakor zamaknjena, zvesto za-nje molila in se za memo gredoče ni kar nič zmenila; potem pa se je vsa potolažena podala v svojo revno kočó.

Preljubi moji! vi ki po mestih živite v obilnosti in veseljah, pa v raztresenosti posnemajte te dobre kmečke prebivalce! posnemajte njih vero, posnemajte njih ljubezen in molite za svoje ranjce, kakor tudi ti za svoje molijo! Ako to storite, imeli boste odtod sami naj večji dobiček. Duše, za ktere molite, vas v večni slavi ne bodo pozabile; ko bodo v nebesa prišle, bodo iz hvaležnosti za vas Boga prosile. Bodi si, da ste še v hudem boju na zemlji, ali v vicah; vaši hvaležni prijatli, kterim ste njih terpljenje zljajševali ali skrajševali, se vas bodo spominjali ter vam vse, kar koli boste za-nje storili, z obrestimi povernili.

Ne pozabimo, da se znajdejo duše, za ktere smo še posebno dolžni moliti. Naši starši, ki so nam zapustili svoje premoženje, trudili se z našo odrejo; naši dobrotniki, ki so nam v različnih potrebah in okolišinah pomagali: ali nimajo pravice od nas pomoči pričakovati, kolikor je njim zamoremo skazati? Mi smo jih znabiti večkrat v njih življenji razžalili; poravnajmo, kar nam v tej reči vést očita! Kaj se mora še le reči od tistih, ktere smo morebiti celó pohujšali, v greh zapeljali ali s slabimi izgledi ali s pohujšljivim govorjenjem? In ako se znajdejo med zdihajočimi in terpečimi dušami v vicah tudi tiste duše, ki izbrisujejo pregreške in slabosti, v ktere ste jih pahnili ali pripravili s svojim zapeljavanjem, ne boste li poslušali njih milih prošenj? Preljubi moji bratje! Spominajte se besedi sv. evangelija, ki pravi, da se bo z vami ravno tako ravnalo, kakor boste vi ravnali z drugimi, in da se vam bo z ravno tisto mero odmerjalo, s ktero boste svojim bratom merili.

Ako boste v nemarni, neobčutljivi in neusmiljeni proti tako velikemu in tako strašnemu terpljenju ubogih duš v vicah, ako nič za-nje ne storite, se tudi po vaši smrti za vas toliko ne bo storilo. Nasprotno pa, ako ste vi do njih usmiljeni, zaupajte, da, ko boste svet zapustili, se bodo med živečimi še znajdle pobožne in usmiljene serca, ki bodo za vas darovale molitve, satajevanje, milošnje, odpustke; in ojstra pravica božja bo svoje mesto usmiljenju odstopila.

Dokler ste na svetu, mislite na svojo prihodnost; le malo časa je še, in vi boste znabiti v vicah. Večji del izmed vas ne živite ne tako sveto, ne tako popolnoma, da bi zamogli pričakovati od kazni v vicah oproščeni biti. Vaša vest vam dovolj očita, da še niste dosti čisti, da bi zamogli naravnost v nebesa iti. Vi, ki ste tako mehkužni in občutljivi in se ustrašite naj manjšega satajevanja; ki se tako bojite si kaj odreči ali kaj terpeti, kako bote prenašali terpljenje, katero si napravljate? Zastonj si bote takrat sami sebi očitali nespamet: vaše obžalovanje, plakanje in stok ne bodo nič pomagali; do zadnjega vinarja bote morali vse poplačati.

Zakaj bi torej dan za dnevom svoj dolg množili? Zakaj bi hudega ne ustavili? Zakaj ne bi izbrisovali precej zdaj, kar ste do zdaj storili? Tukaj je izbrisanje veliko lažje, in prijetnije; na vse strani imate pripomočkov odveč. Kako so torej nespametni tisti, ki si v svojem sercu želijo skrajšati svoje življenje. Življenje, ki nam ga je Bog dal, in ki nam ga je njegova dobrotljivost podaljšala, je neizmerna dobrota, ker si ž njim zamoremo prislужiti večno srečno življenje. Visoko cenite torej sedanje življenje, porabite ga in poslušajte se ga, kakor Bog zapoveduje. Ako je vaše življenje polno nadlog in težav, sprejmite in prenašajte jih s hvaležnostjo, da z njimi izbršete grehe in skrajšate terpljenja, ki vas, ako tega tukaj ne storite, unkraj groba čakajo. Ti pripomočki poravnavanja in očiševanja, katerih si niste sami izvolili ali naložili, tudi ne jih sami zakrivili, ampak ktere vam velikoveč Bog pošilja, so naj boljši in naj zdatnejši pomočki, vas ozdraviti in vam tim hitreje k vaši sreči pripomoči.

Pred vsem pa glejte, da vas smert ne prenagli: podajte se precej na delo; začnite o pravem času s pokoro, in s tim, da za ranjce, ki so pred vami v večnost šli, molite, si zagotovite molitev in priprošnje sami za-se.

Kar se tiče vaših bližnjih, vaših prijatlov, ne imejte proti njim one grozovite in morivne prizanašljivosti, ki le zaderžuje jih na njih nevarnost opomniti, dokler so še pri popolnoma zdravi pameti. Oh! koliko duš se je že pogubilo, ker so bile prepozno opomnjene. Na vas, ki jih poznate, ljubite, s kterimi v prijaznosti živite, je ležeče, njim skazati to neprecenljivo dobroto, za katero vam bodo vekomaj hvaležni.

Ob kratkem, preljubi moji! po smrti s človeškim življenjem še ni pri kraju, temveč ono se unkraj groba nadaljuje in sicer po delih ali zasluženji. Vi ne bote dosegli večnega izveličanja, ki obstoji v zvezi z Bogom in v posestvu njega samega, ako niste popolnoma čisti. Ako niste tukaj na zemlji vedno zvesto božjih zapoved spolnovali, in ako niste popolnoma božji pravici zadostili na tem svetu; treba bo terpeti in zadostovati na unem svetu, dokler ne bo ves dolg plačan in duša popolnoma očišena. To zamorete storiti za-se, kakor tudi za svoje brate v Kristusu, ki že v vicah terpijo. Pripomočki so: molitev, pred vsem pa še daritev sv. maše, potem milošnja, odpustki, vse dela ljubezni in pokore, pa voljno sprejemanje in prenašanje nadlog in težav, ki vam jih Bog pošilja. Poslužite se radi teh vam na ponudbo danih pripomočkov, da se odkupujete grehov in zljajšujete in skrajšavate terpljenje nesrečnih ubogih duš

v vicah, kjer same za-se ne morejo nič storiti... (Echo du Purgatoire 1878.)
K.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Gorici, 28. vinotoka. (*Posvečevanje nove kapele, — loterija.*) Preteklo nedeljo, 27. t. m., so prevzvišeni knez nadškof slovesno blagoslovili novo domačo kapelo v zavodu šolskih sester „de Notre Dame“. Potrebna je bila nova kapela tim bolj, ker število rejenk vedno raste in prostori, ki so prej za Božjo službo služili, morali so se v sobe spremeniti. Da je bilo pa moč novo kapelo zidati, treba je bilo mnogo denarja. V ta namen, in da se dolg na hiši nekoliko zmanjša, podarili so presvitli cesar lansko leto prav izdaten znesek in zato se je bila napravila tudi velika loterija z dobitki, za katero bi bilo moralo biti srečkanje že lansko leto mesca grudna, pa bo še le letos 9. grudna (decembra).

Prednica sestra Alojzija je z dodelanjem kapele silno veliko storila za napravo, v kateri se tukajšne in zunanje gospodičine v resnici pametno pa temelito odgojajo. Kapela je znotraj jako okusno opravljena. Posebno lepa je podoba presv. Serca Jezusovega, darilo za kapelo, došlo iz Monakovega o godu gospé prednice. Delo je izverstno doveršeno. Kristus v naravni velikosti derži z eno roko serce, z drugo pa k sebi vabi, pred njim klečita dva angelja v resnici rajske lepote. Altar je za silo prenesen iz stare kapelice, in čaka, dokler ne dojde novi.

O poli devetih imenovano nedeljo so se pripeljali knez nadškof, sprejelo jih je obilo vabljenih gostov, med njimi grof Coronini, baron Rechbach, vitez Alber iz Tersta, dr. vitez Doljak, realke ravnatelj dr. Schreiber, semeniški vodja mons. dr. Zorn, prof. mons. Kocjančič, dr. Valussi i. d. in mnogo odličnih gospej in gospodičin. Po blagoslovljenji je bila škofova maša, po kateri so podelili 40dnevni odpustek nazočim in vsim, ki bodo tisti dan kapelo obiskali in v nji molili.

Po cerkveni slovesnosti je bila kaj lepa predstava v obedovalnici. Tri žive podobe s primernimi nalašč za to priliko zloženimi deklamacijami, v kterih so deklamovalke serčno zahvaljevale dobrotnike tega zavoda, so se veršile zaporedoma. Prav veličastno je bilo viditi cesarjevo razsvitljeno podobo, obdano z osebami ljudstvo predstavljajočimi z zastavami v rokah. Ko se je zapela cesarska pesem, vstali so vsi, ravno tako pri zadnji podobi, ko se je izverstno koralno pela molitev za sv. Očeta papeža: „Oremus pro pontifice... Dominus conservet...“ pred razsvitljenimi podobami Serca Jezusovega, papeževega in cesarskega gerba.

Dvorišče in kapela od zunaj bila je prav lepo okinčana z venci in cesarskimi, papeževimi, mestnimi in deželnimi zastavami. Občinstvo je bilo jako zadovoljno in tisti dobrotniki, ki so ob svojem času v ta namen jemali prodajane srečke, storili so v resnici dobro delo, ker vse je na tem ležeče, kakor je ena gospica deklamovalka rekla, da pridejo med svet dobro keršansko izrejene ženske, ker na tako odrejo je zastavljen pravi blagor ljudstva. Naj se pa tem dobrotnikom tudi posreči, da 9. decembra kaj „zadenejo“.

Spod Čavna na Goriškem, 21. vinotoka. (*Birmovanje, splešovanje, pa misijon.*) Kako se neki vjemajo te tri v oklepju omenjene besede, se bo čitatelj ne mara čudil, ki si je srednja z drugima tako nasprotna, kakor noč in dan, nebesa in pekel, severna in južna ós naše zemeljske krogle, po kteri mi resni Evini otroci žalostno tavamo. V teku tih verstic bo sleherni zvedil, kako se vjemajo, ali bolje ne — vjemajo! Imeli smo namreč

pretekli teden od 13.—17. t. m. sv. birmo v čerliški dekaniji, ki obsega ravno vse podčavenske fare *) od reke Lijaka pri Šempasu pa do reke Hubelj pri Ajdovščini. Birmovali so naš prevzvišeni knez-nadškof, ter so bili, že v svojem 81. letu, vkljub dolgemu trudu skoz 5 dni neprenehoma na delu. Pač čuda vredno je zdravje in terdnost našega srebernolasega knezonadškofa, ki se v svoji visoki starosti ne bojé pri tolikem trudu za svoje zdravje, da le mladini v tih viharnih časih tolikanj potreben sv. sakrament deliti zamorejo. Pervi dan sv. birme so celó sredi piša in vetra blagovolili obiskati od Njih prevzvišenosti l. 1876 vstanovljeno novo vikarijo v Oseku, kar je osečke duhovnjane neizrečeno razveselilo, in v snamnje, kako visoko spoštuje naše véno slovensko ljudstvo svojega nadpastirja, so šli drugi dan v Čerlišce 4 možje, na čelu naš poslanec g. Josip Faganel, se jim za to nepričakovano čast in veselje spodobno zahvalit. To je tim bolj za osečko duhovnijo spomina vredno, ker od l. 1518, ko je bila cerkev sv. Martina v Oseku od prečast. škofa Daniela de Rubeis-a slovesno posvečena, ni bil noben drugi škof s svojo pričujočnostjo té do 1876 čerliške podružne, odtihmal pa vikarijske cerkve počastil.

Omenjeni škof Daniel de Rubeis je bil sufragán oglejskega patrijarha Marina, **) v mestu Caorle na Beneškem. To mestice Caorle stoji sredi lagún, ravno na sredi med Oglejem in Benetkami ob ustju reke Livenze v beneškem zalivu. Znano in imenovano je bilo to mestice l. 1848; tu je namreč potonila po noči neka sardijska fregata, prestreljena od krogelj avatrijske obrežne baterije. Toliko o tem redko imenovanem mestu.

O plesih po Goriškem in graje vrednih pretepih so že slovenski listi večkrat pisali. Kar je najbolj žalostno pri tem je to, da mnogi občinski zastopi imajo pri tem svojo desno roko. Slovenski listi, kakor tudi Vaša „Danica“, so poročali, kako strašna živinska bolezen razsaja tu pod Čavnom, zlasti pa v Čerliščah in tudi v Oseku. Pa kaj menite, da se ljudje z mladino vred za to nesrečo kaj zmenijo? Kakor da bi Bog ne bil še dovolj glazno po tej k nam govoril, in kakor v ostudno zahvalo za prejeti zakrament sv. birme, so imeli v nedeljo blagoslovljenja cerkvá ples ravno v Čerliščah, hudo zadetih od živinske bolezni, ki še zdaj ni ponehala. Ni še zadosti slaba vinska letina, ni toliko poginjenih goved ljudi spametilo, temuč še večé kazni s tim splešovanjem nad-se kličejo. Fantje in dekleta gredó po plesu in po noči skupaj domú, kakor sem jih sam srečeval, ko sem hodil po svojem opraviilu. Peli in vriskali so skupno, da je po vsej dolgoti cesarske podčavenske ceste daleč odmevalo! Oj starši, kje je skerb za vaše otroke? Ko je po vipavski dolini in vsem Goriškem l. 1855 razsajala kolera, ni tačas nikomur blodilo po glavi splešovanje, marveč le romanja na božje pota. Tu pod Čavnom in drugod po Goriškem ni skoraj nedelje, da bi kje ne plesali, marveč občine se v splešovanju pridno verstijo, da je vse prigovarjanje duhovnikov, kakor tudi namestniška in nadškofijska naredba čisto zastonj. Bodo pa prisilili, da bo moral zopet vmes Bog glasneje se oglašati, ker nič ne pomaga ne slaba letina, ne pridiganje. Zato je pa močno vsim duhovnikom vgajala novica, da bode v kratkem misijon v neki zares potrebni fari goriške okolice, in nadjamo se, da bo sreča misijona tudi še druge potrebne fare doletela.

*) Te so: Čerlišce, Batuje, Kamnje, Križ, Ajdovščina (kuracija), pa kuracija Otelca na Čavnu; potem še vikarijati: Osek, Žablje, št. Tomaž, pa Lokavec in Ternovo (na Čavnu). Pisavec.

**) Marinno, rojen v Benetkah, je vladal Oglejski patrijarhat od 1517. do 1546. l.

Misijoni, ktere je obhajal 1852—53 sloveči misijonar Bankič, so v tistem času veliko sadú obrodili, zlasti zoper splešovanje, tako, da ni bilo v nekterih vaséh po več lét nič o plesih slišati. Ker sedanja mladina ni tedaj še misijonov slišati mogla, je pač želeti, da se sem ter tje zopet ponavljajo, v čegar ime in dober vspeh pomozí Bog!

Iz Repentabra na Krasu, 24. vinot. 20. t. m. bilo je v tukajšni farni cerkvi slovesno birmovanje. Za ranejši jutra 19. t. m. zbrala se je odrastla mladina, je vozila in nosila raznih priprav, mlajev in slavolokov. O 3 popoldne že so stali štirje slavoloki, okinčani s mlaji, sastavicami, cveticami itd. Slavolok pred cerkvenim dvoriščem venčal je napis: *Pozdravljen bod', ki prideš v imenu Gospodovem! Poklon vérnih ovčic Njih vzvišenemu duš. pastirju!* In nad cerkvenimi vrati: *Georgius Antistes noster Vivat!* Cerkev je pa razpostavila vse svoje redko lepотиčje. Na zvoniku vihrala je cerkvena zastava, in na velikanskem mlaju, zvonik prese-zajočem, plapolela je slovenska. Obila množica faranov s šolsko mladino je milostnemu škofu o 1/26 zvečer pod vodstvom čast. g. administratorja in učitelja do podnožja holmca s cerkveno šolsko zastavo in svetilniki šla naproti. Kadar jih od daleč zagledajo, jeli so zvonovi in od treh strani pok možnarjev pozdravljati nam došlega višega pastirja.

Prišli, odmoliijo, vérne blagoslovijo in se njim za dostojni sprejem zahvalijo. Občinstvo vse vneto za svojega prevzvišenega pastirja, je po vernitvi v duhovsko hišo trikratni živijo zagromelo. O birmi naj omenim samo, da so preblagi škof birmance pri izpraševanju iz keršanskega nauka prav serčno, kakor njih ljubeznjivi oče, izpraševali, mladina pa je na vprašanja prav dobro odgovarjala. Ob 5 popoldne zapustili so nas visoki gost, in zopet smo jih spremili do podnožja holmca. Vsi smo bili ginjeni od njihove priljudnosti do otrok, mladenčev, starih, revčekov in gospodov. Bog živi našega milega, prijaznega, milostljivega višega pastirja!

Z Dunaja, 28. vinot. (*Lepo djanje usmiljenja.*) Ne davno je tukaj slovesen zbor imelo društvo „Waisenhilfsverein“, kteremu je, kakor menda ljubljanskemu „zavetnišču“, blagi namen, majhnih, zapuščenih sirót se usmiliti ter v dušnem in telesnem oziru jim na pomoč prihiteti. Slavnostni govor pri tem shodu je imel stolni pridigar g. Heilnberg. Da bi poslušavce, kterih je mnogo bilo iz višjih krogov, za hvalevredno početje bolj živo vnel, je govornik svojim besedam kaj pripravno vpletel povést o ginljivem prigodku od l. 1831. Vreden je, da ga v spominu hranimo in drugim sporočamo.

Bilo je na Gornje-Avatrijskem blizo mesta Išelna, o silni poletenski vročini, ko neki borno opravljen mož, pa žena z detetom, vidno vtrujena, na ogoreli trati počivata. Prišla sta bila z visokega planinskega hribovja, od kodar se le redkokrat prihaja do obljudenega kraja. Dolgo že tu počivata, viditi jima je, da jih nekaj močno skerbí in da že prav težko čakata. Tudi dete že milo véka. Prideta pa proti temu kraju odlično oblečena gospod in gospa. Jok detetov ju privabi, da bližje stopita ter poprašata, kaj je, da dete joka in kaj sta tako otožna. Mož odgovorí: „Daleč s hribov sva prinesla dete h kerstu; po velikem trudu sem naprosil človeka, da bi mu bil boter. Obljubil je, čakava ga tu že dolgo, pa menim, da zastonj. Kasno bo tako že za vse opravilo v cerkvi in nama nazaj na planine.“ — Na to gospá, po kratkem dogovoru z gospodom, pravi: „Ako hočete, pa midva greva detetu za botra.“ — Gorjân se neverno posmebljá ter pristavi: „Kaj pač da? taka gospóda tako ubogemu siromaku!“ — „Res, res vam hočeva z veseljem nadomestiti naprošenega botra, le hitro pojdimó v

cerkev! Tako odgovori gospod, in s toliko vlijudnostjo reveža vendar pripravi, da se vsi podajo proti mestu. Že med potjo se je priprostima hribovcema čudno dozdevalo, kako da njuna gosposka spremljevalca vsi nekako odlično in spoštljivo pozdravljajo. Ko pa v cerkev dojdejo, ptuji siromak iz besed fajmoštrovega nagovora razvidi, kolika milost mu je došla v prostovoljnih njegovih botrih. Po doveršenem cerkvenem opravilu še bogato obdarovan, presunjen od nepričakovane sreče, v preglobokem spoštovanju se svojima tako visokima dobrotnikom približa, ter priprosto to-le zahvalo izreče: „Bog Vama toliko milost poplačuj v Vajinih otrocih!“ Ta milostljiva botra detetu gorjanskega siromaka sta bila rajni oče in mati našega presvitlega cesarja, prevzvišeni nadvojvoda Franc Karol in nadvojvodinja Zofija.

Ubi „Index“ — ubi „olika“?

Marsikterega liberalca bi skor mertud zadel, ako le sliši besedo „Index“, kar zaznamnuje zapisnik od Cerkve prepovedanih bukev. Nihče pa ni imel morebiti več godernjavljati zoper „Index“, kakor krivo vérci. In pomisli kdo: ravno zdaj pišejo sami nemški liberalni listi, da vsled poterjene postave zoper socialiste je pruski vradni „Reichsanzeiger“ oklical cel „Index“ prepovedanih časnikov in spisov. Ta „Index“ se ne bo tako hitro zgubil iz nemške zgodovine, zlasti ker se tudi še svoj pot nadalje ovaja, toži in obsoja zarad žaljenega veličanstva v deželi prehvalisovane svobode in olike!

K temu pa še malo priméro prusko nemške olike z angleško. Iz Anglije se piše „Germaniji“ o ostudnem ravnanju z dvema usmiljenima sestrama in kako se jima je zadostilo. K nekošnemu W. Wood-u, magistratni osebi prav blizo Manšestra, ste une dni prišli dve redovnici, zbirajoči pomočkov za samostan v Manšestru, v kterega se imajo sprejemati in oskerbovati ubožni stari ljudje. Tega Wooda na prvi trenutek njegova jeza zoper katoličanstvo tako razkači, da redovnici kakor beračici v zapor dene v vlažno in merzlo sobo svoje hiše na tri ure. Med tem mogočno zasede konja in poiše policijskega vradnika, kateri ubogi nuni uzame iz zapornice in ju dá peljati v ječo v Manšester, kjer ste mógli ostati celo noč.

Drugo jutro pa ajdi pred policijsko sodnijo! Po kratkem zaslišanju sodnik izpusti nuni z naj globokejšim obžalovanjem, da se je tako z njima delalo. W. Woodu pa je bilo naznanjeno, da je delal brezserčno, nepostavno in strastno, in da mora odgovornost za to čisto sam nase vzeti. Dogodek je kmali zašumel po Manšestru. Hrup pravične serditosti in nejevolje je napolnoval vse mesto. Enoglasno, brez razločka vere so grajali neobtesanost omenjenega vradnika. Vsi manšesterski in naslednjič angleški časniki so se poganjali za ubogi nuni in niso imeli besed zadosti za ograjanje Woodovega počenjanja. Rekli so zastran usmiljenih sester: „To so angelji ljubezni, ki se darujejo za blagor človeštva, in take takó preganjati je nesramno gerdo in hudobno (niederträchtig), zaničljivo in angleškega inena nevredno.“ Tako je bil revni Wood ves zmlačen od angleškega občinskega menjenja. „Germania“ sklepa: „Tako v svobodni Angliji: kako pa na Nemškem!“ — Pač marsikdo ima pri tem priliko vést si izpraševati.

Razgled po svetu.

Španjsko. Španjski kralj Alfons je bil 26. vinot. napaden od nekega škafarja, ki je samokres nanj sprožil, pa ga ni zadel. Rudečkar Mucasi, 23 lét star, je zasačen in priznal je, da se šteje k „internacionalni“, rudeččarstvu. Taki žalostni dokazi bodojo poslednjič menda vendar zmordili velikane tega sveta, da spoznajo, kaj so storili, ko so bili zapustili prvo veljavo na svetu, poglavarja sv. Cerkve, in da ne bo mirú na zemlji, dokler to spoznanje ne bo dozorelo in sadú obrodilo.

Drobne novice. Novice iz Epira in Tesalije naznanjajo nemir v unih krajih. Albansko-mohamedanska zveza pa je sklenila, da se hoče ustavljati do iztrebljenja Albancev, ako bi Porta na pritiskanje tujih vlad ali Grecije vstajnikom odjenjala. — Oziroma na viharje v Rumeliji in Macedoniji boje Porta v pismu do Lobanova kriviči Rusijo, in žuga z vesoljnim oboroženjem mohamedanov po vstajnih krajih. Vstajniki bulgarski in macedonski imajo boje 20.000 móž na nogah in so dobro oboroženi. Tudi se poroča iz Carigrada, da je Porta zaverгла rusko ponudbo za sklenitev posebne zveze z Rusijo. Vsled tega so se Rusi vernili proti Carigradu, in si pripisujejo pravico, kakor da so v vojnem stanu s Turčijo. Vendar pa po poslednjih novicah Rusija zaterja, da Rusi bodo zapustili Rumelijo po berlinskem sklepu. — V Egiptu je pod vodo 120 štirjaških milj zemlje z 20 vasmí, do 1000 ljudi je utopjenih. — V mnogoterih prepirih med Rusijo in Anglijo še tudi naznanjajo, da angleški podkonzul Burgas v Carigradu je une dni šel v neko kavarno pozvedit o nekih sporekih med Angleži in Rusi, da je bil pa o tej priliki od ruskih častnikov napaden in hudo ranjen. — Mladolaška varnost: 25. okt. so tolovaji blizo Rima vjeli nekega g. Rosi-a, in nezadovoljni z denarom, ki ga je imel pri sebi, so ga spustili še le, ko so njegovi bratje s kmeti mu prihiteli na pomoč. Blizo Mantove derhal 10—12 roparjev uboge ljudi straši in pleni. V Palmi Montechiaro je bil 24. oktobra o 1/2 7 popoldne vstreljen ondotni župan, ko je šel s polja domú.

Cret in sad zreste molitve.

Zahvala.

Št. 1. Bila sem več mesev tako bolna v želodcu, da ne jed in ne zdravila niso v njem ostajale. Zdravniki niso mogli pomagati. Začela sem k N. lj. G. presv. Serca 9dnevnicu, in predenj je bila skončana, se mi je zboljšalo, zdaj sem prav čisto zdrava. Češena, hvaljena bodi N. lj. G. presv. Serca Jezusovega!

Št. 2. Marija Benko se po obljubi priserčno zahvaluje Naši ljubi Gospej presv. Serca za ljubo sprošeno zdravje.

Prošnje.

Priporočuje se bolna oseba v bratovske molitve za ozdravljenje, ako je Bogu dopadljivo in nji v zveličanje. — Oče, hudo bolan, se goreče priporoča udom Naše ljube Gospe presv. Serca v molitv. Sam ud te prelepe bratovšine in zvest čitatej tolikih milost, ktere se po „Danici“ razglazujejo, zaupati na priprošnjo Marije D., da zadobi ljubo zdravje, če je Božja volja, ker molitev toliko udov in 9dnevnic, ktera se k Mariji opravlja, gotovo tudi zanj ne bo zaastonj. — Mlada gospa, že delj časa bolna, in že na vse kraje v molitev priporočena, se slednjič obrača k bratovski molitvi N. lj. G. presv.

Serca, ter se goreče priporoča vsim udom, da bi na prošnjo Marije in sv. Jožefa skoraj zadobila zaželeno zdravje. — Učenec že delj časa terpi hude bolečine v glavi, in se priserčno priporoča družbi Naše ljube Gospé v molitev, da bi mu prosila ljubo zdravje, obilno milost in pomoč sv. Duha. Zraven tudi goreče priporočam v bratovsko molitev neko družino, za ljubi keršanski mir in edinost, za odvernjenje pijančevanja in vsega hudega, kar za tem sledi. — Oseba, veliko od ljudi kajfana, kar ji tudi v dušnih rečeh škoduje, se priporoča v bratovske molitve za ljubi mir.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec listopad.

I. Glavni namen: Pobljšanje slovenske mladine.

II. Posebni nameni:

7. listopada. Sv. Prosdoci. Priporoč.: Zadeve na Gerškem, Turškem in Jugoslovanskem — da se obernejo v prid katoličanstvu. Reveži in bolni. Vsi spokorniki.

8. Osmiina vsih Svetnikov. Priporoč.: Vse potrebe katoličanov. Češenje angelov varhov, da bi svoje varovance opominjali k molitvi ob angelovem zvonjenji. Duše v vicah, zlasti tiste, za katere ni potrebnih prošenj.

9. Sv. Teodor. Priporoč.: Zarad pravice preganjani. Sodniki za nepristranost. Veliki grešniki.

10. Varstvo Marije D. Priporoč.: Zveste prošnje k Mariji Devici za spreobrnjenje krivovercev. Vgodno vreme. Mladina doma in na vojski.

11. Sv. Martin škof. Priporoč.: Duhovni pastirji in kateheti. Terpeča Cerkev na Francoskem. Obvarovanje pred smertnim grehom in dušni mir. Več priporočenih.

12. Sv. Martin papež. Priporoč.: Rešenje papeža in sv. Cerkve. Zatrejenje prostomišljaštva. Spolnovanje druge zapovedi Božje, zlasti pri Slovencih.

Listek za raznoterosti.

Tombola katoliške družbe poslednjo nedeljo se je obnesla prav dobro, deležnikov polne sobe, vse veselo. (O priliki kaj več.)

Poživljanje pobožnega občutka za naše ljube ranjce. Ljubljanska mladina, razun nunske, ima vérnih duš dan šolo!

Z Zbiranjem preštempljanih mark se ne dá več kaj pridobiti za misijon; toraj ne bo kazalo s tem se pečati. Drugi pot kaj več.

Poterdilo. S serčno hvaležnostjo sem 24. vinotoka t. l. prejel zbirke „Zgodnje Danice“ za Verhniške pogorelce: 163 gl. 28 kr., in naznanjam v imenu pogorelcev naj gorečniši zahvalo. Bog plačuj in povračuj blagoserenim dobrotnikom s tisučerimi časnimi in večnimi dobrotami!

M. Šlibar, dekan.

V Gorici je preč. g. Fr. Merzina, dekan in župnik pri sv. Petru, postal kapitelski dekan pri metropolitanski cerkvi.

Milgsp. Glavina je 27. t. m. slovesno obhajal svoje vmestenje v Poreču. Zvečer je bilo mesto razsvitljeno.

Železnica v Bosni, kakor pišejo iz Broda, je 4. t. m. pervikrat zažvižgala. Od savskega brega ob Brodu dodelana je nekako miljo daleč proti Derventu. Omenjeni dan tedaj se je po tisti proggi poskusila prva

vožnja za prevažo gradiva za železnico. Ako bo moč, jo hočejo še to jesen izdelati do Doboja. Kolovoz je nekake tri četerti metra širok; mali vozovi bodo prav pripravljeni in silo koristni za dovoz živeža vojakom. — Telegraf je napeljan že po vsi Bosni.

Žuganje cesarju Viljemu. Cela reč pretečih pisem, da bo zopet napaden, ako se verne v Berlin, prihaja nemškemu cesarju. Badenskemu velikemu vojvodu pa zopet žugajo, da bodo njega, ako cesarju še delj dopusti prebivati v svoji deželi. — Čudne soube Božje: Od Prusa pregnani redovniki in škofje imajo saj na tujem mir; Viljem preganjavec ga nima ne doma in ne na tujem!

Na Irskem je umerl prečastiti kardinal Cullen, preslavni borivec za katoliško vero.

Dva amerikanska škofa sta umerla: prečast. g. Tom. Galberry, v Hartford-u, 10. vinot. in prečast. g. Elder, škof Avareki in Goadjutor v št. Frančišku v Kaliforniji, 5. kim.

Politiške morije v Ekvadoru. Nesramni človekodirici, ki so umorili katoliškega predsednika Garcija Morenosta in nadškofa v Kvitu, so zaklali zdaj g. Vinc. Piedrahita, glavarja katoliške strani, ko je šel na svoj dom. Zabodli so ga ob vratih mesta republike Kvito. Tako delajo „olikani potepuhi“ brez vere.

Poslednje novice. V Rimu na neki pristavi „Gloria“ je 27. u. m. zopet kacih 2000 prekucuhov rogovililo zoper Avstrijo. Temu nasproti je pa na taboru v Dolini pri Terstu 10.000 Slovencev slovesno protestovalo zoper laško ropoželjnost. — V Londonu meni časnik „Observer“, da v sedanjih zamotah se snuje za polno pogodbo med Anglijo, Francijo in Avstrijo. — Anglija je posodila namestnemu egiptovskemu kralju 8 milijonov 500 tisuč šterlinov; zato je zastavljenih 42 tisuč 579 fedanov (feddan je 1 angleški oral) zemlje in veliko poslopij prepušenih od namestnega kralja in njegove družine. Tako Anglež stoji saj že z enim perstom na egiptovski zemlji. — „Standart“ hoče vediti z Dunaja, da Rusija se brani Rumuniji izročiti Dobrudžo, ako Rumuniji ne privoli vojaške poti skoz to okrajino in pa odbojne in napadne zveze.

Duhovske spremembe.

V Teržaški škofiji: Č. G. Janez Grubiša imenovan je župnik pri sv. Križu v teržaški okolici; č. g. Jakob Ladavec oskerbnik duhovnije v Kerkovcah; č. g. Marka Andolšek oskerbnik na Munah; č. g. Janez Mahnič gre za kaplana v Pregarje.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Janez Košar je postal župnik pri sv. Florijanu v Doliču; č. g. Anton Pučko, prezentiran župnik za št. II na Goričkem, je resigniral in je ondotna župnija vnovič do 29. novembra t. l. razpisana. Č. g. Lovro Janžekovič je postal provizor v Radvanji; č. g. Jožef Zadravec je postal kaplan v Laporji, in č. g. Gregor Presečnik II. kaplan v Vitanju. — Umerla sta čč. gg.: o. Martin Jurkman, vikar pri sv. Vidu poleg Ptuja, 14. oktobra in Martin Šlander, deficient v Gomilskem, 20. oktobra t. l. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce na Verhnikih: Gosp. „Gostač“ 2 gl. Za afrikanski misijon: L. Žigman 1 gold. in M. Merhar 1 gl. po g. J. Rozmanu.